

Fuafuaga Fa'aletausaga 2025/2026

Pepa o Feso'ota'iga
Pepa o Manatu Fa'aalia

AUKILANI
FA'AALI
SOU
FINAGALO

“We’re
getting on
with it”

O le Fuafuaga Fa'aletausaga 2025/2026

O le Fuafuaga fa'ata'atia Fa'aletausaga 2025/2026 e fito'itonu i le aga'i atu i le tausaga lona lua o le Fuafuaga Mamaao 2024-2034.

**olo'o
matou aga'i
atu....**

Fa'atinoina o matou -fa'aaliga fuafua mamaao

"Matou te manana'o e fausia se Aukilani e matagofie, olaola lelei ma saogalemū mo tagata uma o Aukilani"

Fa'aaogāina lelei o tupe fa'atatau mo pulega tūtotonu

E fa'afaigofieina ai le fesoasoani atu o pulega tūtotonu i mana'oga o tagatanu'u.

Tupe mo polōketi tāua

- Ala o pasi i Pakuranga i Sasa'e e o'o atu i Botany
- Fetaia'iga Tūtotonu
- Te Hono / Nofoga Tūtotonu Avondale
- Feso'ota'iga mo -Alau'amea a le Taulaga

O lenei Fuafuaga Fa'aletausaga:

- Alualu i luma o le fa'amautū o tulaga tau tupe ma le fa'aletino ua fa'amautūina i le Fuafuaga Mamao (LTP), ma fausia se fono faufautua sili atu le lelei e fito'itonu i le tāua o tupe mo tagata Aukilani.

- I le 2025/2026 o lo'o aofia ai le fa'amuamuaina o tupe teufa'afaigaluega mo felaua'iga, le vai, ma fa'aigaofieina ai le fesoasoani atu o pulega tūtotonu i mana'oga o tagatanu'u.

- O lenei fuafuaga fa'ata'atia fa'aletausaga e fa'atinoina i se auala e fa'aauauina ai le mata'itūina o atugaluga i le tau o le soifuaga ma fesoasoani atili mo tatou pitonuu o lo o fia maua le fesoasoani.

\$5.0bn
OPEX

Fa'atinoina o taunu'uga

Fa'atinoina o polokalame tāua i vaega e fitu o tupe teufa'afaigaluega: Felaua'iga, Suāvai, Si'osi'omaga Fausia, Si'osi'omaga Fa'alēnātura, Tagatanu'u, Atina'e tau Tamao'āiga ma aganu'u, ma le pūlea lelei o mālō tūtotonu.

\$4.0bn
CAPEX

Fa'amalosiina o le fa'amautūina o tulaga tau tupe ma le ola fetu'una'i o Aukilani

- fa'atupeina o meafaitino mautū
- fa'atalanoaina o a'afiaga mai suiga tetele o le tau
- fa'amalosiina o fito'itonu ma agava'a a le Fono Faufautua i Aukilani
- fa'aiiloaina ma fa'aaogāina lelei o tupe teu.

Tupe totogi

O le si'iitiaga o tupe totogi i le 5.80 pasene mo le tau o fanua tūmau mo le 2025/2026, po'o le \$223 i le tausaga (\$4.29 i le vajaso). E tutusa lea ma le fa'amatalaga sa folasia atu i le Fuafuaga Mamao.

Lafoga mo mālō asiasi mai ma tōfāfā

Matou te talia o outou finagalo i le amataina o se lafoga mo mālō asiasi mai ma tōfāfā e totogi e mālō asiasi mai ma nonofo mo se taimi pu'upu'u i faletalmālō e fa'atupeina ai fa'amoemoega tetele ma le puleaina o taunu'uga ma le gaioiina o le maketi.

Te Whakarāpopoto o te Mahere ā-Tau 2025/2026

Aotelega o le Fuafuaga Fa'aletausaga 2025/2026

O lo'o matou aga'i atu iai

O le fa'ata'atiaga o lenei Fuafuaga Fa'aletausaga 2025/2026 e fito'itonu i le aga'i atu i le tausaga lona lua o le Fuafuaga Mamao 2024-2034. Ia fa'aauauina le alualu i luma o tulaga tau tupe ma le ola fetu'una'i ua fa'amautūina i le Fuafuaga Mamao (LTP), ma fausia se Fono Faufautua sili atu le lelei e fito'itonu i le tāua o tupe mo tagata Aukilani.

I le 2025/2026 o lo'o aofia ai le fa'amuamuaina o tupe teufa'afaigaluega mo felauga'iga, le suāvai, ma le fa'afaigofieina o le fesoasoani atu o pulega tūtotonu i tagatanu'u o lo'o manaomia le fesoasoani.

O lenei fuafuaga fa'ata'atia fa'aletausaga e fa'atinoina i se auala e fa'aauauina ai le mata'itūina o atugaluga i le tau o le soifuaga ma fesoasoani atu i tagatanu'u o lo'o manaomia le fesoasoani.

Lafoga mo mālō asiasi mai ma tōfāfā

I le Fuafuaga Mamao 2024-2034, ua iai le manatu o le a matou fa'aauauina pea le fa'atupeina o tu'ufa'atasiga fa'aleagānu'u ese'ese e pei o le Diwali, ae o le a leai ni lafoga mo mālō asiasi mai ma tōfāfā, e \$7 miliona le pāketi o le'a lē maua mo le fa'atupeina o nei fa'amoemoega tetele e pei o le ASB Classic, Auckland Marathon ma le Auckland Writers Festival.

O le lafoga mo mālō asiasi mai ma tōfāfā e mana'omia ai tulāfono mai le mālō tūtotonu. A o matou feūtaga'i i lenei fuafuaga fa'aletausaga, o lo'o fa'aauauina pea le galulue fa'atasi ma le mālō tūtotonu i lenei tulaga. E le'i fa'aiola maia lava so latou fa'ai'uga, po'o se fa'amautinoaga o le a tupu lenei mea. A o fa'aauau la matou una'ia o lenei tulaga, matou te talia so outou finagalo i le 'aumaiina o se lafoga mo mālō asiasi mai ma tōfāfā e totogi e mālō o lo'o nonofo mo se taimi pu'upu'u i faletalimālō e fa'atupeina ai fa'amoemoega tetele ma le puleaina o taunu'uga ma le gaioiina o le maketi.

Fa'atinoina o matou fa'aaliga fuafua mamao

O lo'o matou fausiaina se Aukilani matagofie, olaola Lelei ma saogalemū mo tagata uma o Aukilani.

O ā matou fuafuaga fa'ata'atia fa'aletausaga ua lagolagoina lenei fa'aaliga fuafua mamao e ala i:

- fa'atinoina o polokalame tāua e fitu o tupe teufa'afaigaluega: Felaūa'iga, Suāvai, Si'osi'omaga Fausia, Si'osi'omaga Fa'alenañatura, Tagatanu'u, Atina'e tau Tamao'āiga ma aganu'u, ma le Pūlea lelei o mālō tūtotonu.
- fa'aaogāina o le \$4 piliona o tupe fa'aalu mo le tausaga fa'aleture 2025/2026; tupe teufa'afaigaluega mo aseta pei o auala, paipa ma felaūa'iga lautele e tu'uina atu ai isi 'au'aunaga mo tagata Aukilani ma fa'atu ai ni fetu'una'iga mautū fa'aitūlagi.
- fa'aaogāina lelei o tupe fa'atatau mo pulega tūtotonu. E fa'afaigofieina ai le fesoasoani atu o pulega tūtotonu i tagatanu'u o lo'o manaomia le feaoasoani. O lenei fuafuaga fa'aletausaga e amata talanoaina ai tupe fa'atatau e lēpaleni i le vā o pulega tūtotonu e 21 sa iai talu ona fa'avaeina le Fono Faufautua o Aukilani i le 2010.
- fa'atūlagaina se si'itiaga o tupe totogi i le 5.80 pasene mo le tau o fanua tūmau mo le 2025/2026, po'o le \$223 i le tausaga (\$4.29 i le vaiao). E tutusa lea ma le fa'amatalaga sa folasia i le Fuafuaga Mamao (LTP).

Matou te fautua atu e faitau pea i le matou pepa o feūtaga'iga a'o le'i tu'uina mai sou finagalo fa'aalia. Fa'amolemole fa'asoa mai sou finagalo fa'aalia e uiga i lenei fuafuaga fa'ata'atia fa'aletausaga i luga o lenei feūtaga'iga.

Auala e fa'aali ai ou manatu

Mo le fa'aalaina o ou manatu i matā'upu nei po'o seisi mea fa'atatau i le pāketi e tāua ia te oe, e mafai ona e:

- asiasi i le **akhaveyoursay.nz/ourplan**
- telefoni 09 301 0101 pe
- asiasi i lou 'au'aunaga tūtotonu po'o le faletusi.

E tatau ona tau'a'aoina mai ou manatu fa'aalia a'o le'i o'o i le Aso Faraile 28 o Mati.

O le'a faia le fa'ai'uga mulimuli ia lunu 2025 ma o le pāketi mulimuli o le'a mauaina lea i luga o le **aucklandcouncil.govt.nz**

► Fa'aali mai ou manatu e fa'atatau i le Fuafuaga fa'ata'atia Fa'aletausaga

E tele ni auala e mafai ai ona fa'asoa mai ou manatu fa'aalia i le Fuafuaga Fa'aletausaga 2025/2026. Fa'amolemole fa'aavanoa sou taimi e fa'asoa mai ai.

AUKILANI
FA'AALI
SOU
FINAGALO

Manatu fa'aalia i tusitusiga ma le upega tafa'ilagi

- E mafai ona fa'asoa ou manatu fa'aali i luga o le ūpegatafa'ilagi i le [akhaveoursay.nz/ourplan](#)
- Pe fa'atumuina foi le pepa o manatu fa'aalia ua aofia i le Consultation Document,
- Pe talosaga ni au pepa i se faletusi, ofisa o pulega tūtotonu ma 'au'aunaga a le fono faufautua ao lei toe lafaina mai i le tuātusi ua saunia e aunoa mase totogi.
- Pe fai se kopi mai le ūpegatafa'ilagi ma lafaina mai i le tuātusi ua saunia e aunoa mase totogi.

Fa'afesāga'i

O le a iai ni avanoa e faia i soo se pitonuu e mafai ai ona fa'asoa ou manatu fa'afesāga'i. Mo nisi fa'amatalaga mo nei fa'amoemoega o le a fa'asalalauina i le ūpegatafa'ilagi i le [akhaveoursay.nz/ourplan](#) pe vili mai mo nisi fa'amatalaga i le 09 301 0101.

Feso'ota'iga i le Upega Tafa'ilagi

E maua nisi fa'amatalaga i luga o feso'ota'iga i le Upega Tafa'ilagi:

- Facebook
- Instagram
- LinkedIn

Ūpegatafa'ilagi

O le a matou tapenaina ni seminā i le ūpegatafa'ilagi, o le a talanoaina ai e tagata fa'apitoa o nei matāupu ni vaega tāua ma saunia ai fa'amatalaga e uiga i le fuafuaga fa'aletausaga. E iai le avanoa e te fa'alogologo ma fa'aali ai fesili. Mo nisi fa'amatalaga ae maise lesitala mo nei seminā asiasi le ūpegatafa'ilagi i le [akhaveoursay.nz/ourplan](#).

Fa'aliliuga

Matou te manana'o ia to'atele ni tagata Aukilani e fai so latou sao i lenei faiga. Mo se fesoasoani i lenei tulaga, o lo'o iai pepa o feso'ota'iga ua uma na fa'aliliuina i le gagana Te Reo Māori, Korea, Saina fa'afaigofie, Saina masani, Samoa, Tonga, Gagana Fa'ailoga a Niu Sila, Hindi ma le Easy Read.

O pepa fa'aliliu e maua:

- Ūpegatafa'ilagi i le [akhaveoursay.nz/ourplan](#) mo kopi o fa'aliliuga ma pepa o manatu fa'aalia
- Talosaga i faletusi ma 'au'aunaga tūtotonu.
- Imeli i le akhaveoursay@aucklandcouncil.govt.nz
- telefonu 09 301 0101

O fea e maua ai nisi fa'amatalaga:

E mafai ona e mauaina mea uma e tatau ona e iloa i le [akhaveoursay.nz/ourplan](#) e aofia ai ma Fa'amatalaga Lagolago, o le pepa o manatu fa'aalia i le ūpegatafa'ilagi ma le fa'asologa o le fa'amoemoe mo le Have Your Say. O le Fa'amatalaga Lagolago o lo'o lagolagoina lenei Pepa Feūtaga'iga o le a mauaina i faletusi, 'au'aunaga o fono faufautua ma ofisa o pulega tūtotonu. A lē talafeagai nisi o nei metotia mo oe, fa'amolemole feso'ota'i mai i le 09 301 0101 e talanoaina ai isi auala.

► Mana'omia ou manatu fa'aalia

E tatau ona tau'aaoina mai manatu fa'aalia i le **11.59PM 28 Mati.**

Fa'amolemole faitau le pepa o feso'ota'iga, e mauaina i le **akhaveyoursay.nz/ourplan** po'o so'o se faletusi po'o se nofoaga o 'au'aunaga a le Fono Faufautua i Aukilani, a'o le'i italiina nisi o fesili.

E iai nisi fa'amatalaga i matāupu ma filifiliga o lo'o mana'omia ai ou manatu fa'aalia.

Matou te talosagaina oe e fa'aali ou manatu i luga o le ūpegatafā'ilagi pe mafai fo'i ona:

Scan ma imeli lau pepa fa'atumu i le:

akhaveyoursay@aucklandcouncil.govt.nz

Lafo lau pepa fa'atumu i le:

Annual Plan
Auckland Council
Freepost Authority 182382
Private Bag 92300, Auckland 1142

**AUKILANI
FA'AALI
SOU
FINAGALO**

Au Au'il'iliga

O lou igoa ma ou manatu fa'aalia o le a aofia i pepa lautele. O nisi fa'amatalaga e patino ia oe o le a lē fa'alauiloaina fa'alauaitele.

Igoa:

Fa'ai'u:

Imeli po'o lau tuātusi:

Lau pulega tūtotonu po'o pitonu'u:

O e saunia:

Ou manatu fa'aalia Manatu fa'aalia o se sui aloa'ia o se fa'alāpotopotoga

Igoa o le Fa'alāpotopotoga: _____

O fesili nei e fesoasoani ina ia matou malamalama po'o ai o lo'o feso'ota'i ma i matou.

O le ā le itūpā?

Tama Tama'ita'i Seisi itūpā: _____

E fia ou tausaga?

Lalo 15 15-17 18-24 25-34 35-44 45-54 55-64 65-74 75+

O le a le itūāiga e te sau ai? (Fa'amolemole filifili le tele e fa'atatau)

☐ Pākehā/NZ European	☐ Māori	☐ Cook Islands Māori
☐ Samoan	☐ Tongan	☐ Indian
☐ Chinese	☐ Southeast Asian	☐ Korean
Other (please specify): _____		

Fa'amatalaga fa'alilolilo tāua

O fa'amatalaga patino e te saunia i lenei pepa o le a taofia ma puipuia e le Fono Faufautua i Aukilani e tusa ai ma faiga fa'alilolilo (mauaina i le **aucklandcouncil.govt.nz/privacy** ma faletusi ma 'au'aunaga tūtotonu) fa'atasi ai ma le Privacy Act 2020. O lenei faiga fa'alilolilo e fa'amatalaina ai pe fa'apefea ona matou fa'aaogāina ma fa'asoa au fa'amatalaga patino e tusa ai ma so'o se feso'ota'iga e te faia ma le fono faufautua ma pe fa'apefea ona e mauaina ma fa'asa'oina na fa'amatalaga. E lelei le fa'amasani i lenei faiga fa'avae ae le'i tau'aaoina lenei pepa.

► Ou manatu fa'aalia

(filifili oe pe tali uma fesili)

► Fesili 1: Aotelega o fuafuaga

O le Fuafuaga Fa'aletausaga 2025/2026 e fausia mai le Fuafuaga Mamao 2024-2034 (LTP).

O le Fuafuaga Fa'aletausaga e taula'i i le aga'i atu i le fa'amalosiina o le fa'amautūina o tulaga tau tupe ma le ola fetu'unai o Aukilani, a'o fa'aaogāina tupe teufa'afaigaluega i mea e sili le mana'omia e pūlea ai le tuputupu a'e. I le 2025/2026, e aofia ai le fa'amuamua o teufa'afaigaluega i:

- Felaua'iga
- Suāvai
- ma tupe galue mo nu'u tūtotonu.

E fai ai se tūlaga fa'ata'atia o auala e totogi ai 'au'aunaga ma teufa'afaigaluega, e aofia ai le 5.8 pasene o le si'itia o tupe totogi mo le tau o fanua tūmau e tutusa ma fa'amatalaga sa folasia i le LTP, ma aitalafu fa'aopo'opo e fa'atupe ai le \$4 piliona o tupe fa'avae fa'aaogāina.

Mo nisi fa'amatalaga, faitau le Vaega muamua (itulau 5-15) o le pepa o Feūtaga'iga.

O le ā sou manatu i le Fuafuaga Fa'aletausaga ua fa'ata'atia?

Lagolagoina

Lagolagoina le tele

Lē lagolagoina le tele

Lē lagolagoina

Ou te lē iloa

Fa'amatala mai pe aiseā?

► Fesili 2: Puleaina o taunu'uga ma fa'amoemoega tetele

O le fa'atosinaina o tagata asiasi mai ma fa'amautūina, fa'alauiloaina ma le fa'asalalauina o fa'amoemoega tetele e tāua tele i le avea ai o Aukilani ma se a'ai malosi ma fa'afafiaina. I le Fuafuaga Mamao 2024-2034, sa iai manatu o le a matou fa'aaauauina pea le fa'atupeina o tu'ufa'atasiga fa'aleagantu'u ma isi tu'ufa'atasiga mo tagatanu'u. Ae afai e leai se lafoga mo tagata asiasi mai ma tōfāfā, e \$7 miliona le pāketi o le'ā lē maua mo le fa'atupeina o nei fa'amoemoega tetele e pei o le ASB Classic, Auckland Marathon ma le Auckland Writers Festival mai le tausaga fa'aleture. O lo'o fa'aaauau le fautua atu i mālō tūtotonu le 'umaia o lenei lafoga. O se lafoga mo mālō asiiasi mai ma tōfāfā e 2.5 pasene i le 3 pasene e totogi'ina e i latou o nonofo mo se taimi pu'upu'u i faletalimālō, o le a fa'atupuina pe tusa ma le \$27 miliona i tausaga ta'itasi e fa'atupe ai o le fa'afoeina o vaega o le taunu'u ai ma fuafuaga fa'alauiloa ma nisi fa'atasiga tetele i Aukilani.

O le lafoga mo tagata asiasi mai ma tōfāfā e mana'omia se uiga o tulāfono a le mālō tūtotonu ma o lo'o fa'aaauau le fautua i mālō tūtotonu mo le 'umaia o lenei lafoga.

Mo nisi fa'amatalaga, faitau le itulau 8 o le pepa o Feūtaga'iga ma le vaega fa o Fa'amatalaga Lagolago.

E te lagolagoina le lafoga mo mālō asiiasi mai ma tōfāfā e totogiina e i latou o nonofo mo se taimi pu'upu'u i faletalimālō fa'apisinisi, e fa'afoeina ai vaega o le taunu'u ai, fuafuaga fa'alauiloa ma fa'atasiga tetele?

Lagolago

Lē lagolago

Isi

Ou te lē iloa

Fa'amatala mai pe aiseā?

► Fesili 3: Suiga i isi tau, lafoga ma tupe totogi

Mo nisi fa'amatalaga, faitau le Vaega lona tolu (itulau 30-32) o le pepa o Feūtaga'iga.

3A. O le ā sou manatu i le fuafuaga mo le puleaina o otaota?

Fa'aagāina le Refuse Targeted Rate mo fanua nofomau ma sitaili o le olaga i Franklin ma Rodney e totogi ai 'au'aunaga a le fono faufautua i le aoina o otaota, e suia ai le faiga o lo'o fa'atauina ai nei taga lapisi.

Lagolagoina

Lē lagolago ina

Isi

Ou te lē iloa

AUKILANI
FA'AALI
SOU
FINAGALO

3B. O iai nisi fa'amatalaga e fa'atatau i tau, lafoga and tupe totogi ua fa'ata'atia?

(Fa'amolemole fa'amatala manino mai le fa'ata'atiaga o lo'o e talanoa mai ai)

► Fesili 4: Fa'amuamua a Pulega tūtotonu

Mo nisi fa'amatalaga, faitau le Vaega lona lua (itulau 16-26) o le pepa o Feūtaga'iga.

4A. O le a pulega tūtotonu e fa'atatau iai ou manatu fa'aalia?

4B. O a ni ou manatu i matou fuafuaga fa'ata'atia mo pulega tūtotonu mo lou itumalo 2025/2026?

Lagolagoina uma

Lagolagoina le tele

Lē lagolagoina le tele

Lē lagolagoina

Ou te lē iloa

Mo se au'ili'iliga o fa'amuamua o pulega tūtotonu, faitau itulau 16-26 le pepa o Feūtaga'iga.

Fa'amatala mai pe aiseā?

► Fesili 5: Nisi manatu fa'aalia

E iai nisi ou manatu e fa'atatau i le Fuafuaga Mamao 2025/2026

E iai nisi manatu fia fa'aalia, e aofia ai le Tūpuna Maunga Authority Operational Plan 2025/2026 (itulau 33 o le pepa o feūtaga'iga)?

Fa'amatala mai pe aiseā?
